

1. PMĮ 4 straipsnio 2 dalies apibendrinto paaiškinimo (komentarų) pakeitimas.

„2. Į Lietuvos vieneto pajamas taip pat įskaitomos pozityviosios pajamos šio Įstatymo 39 straipsnyje nustatyta tvarka. Į Lietuvos vieneto (Europos ekonominių interesų grupės dalyvio) pajamas taip pat įskaitomos tos Europos ekonominių interesų grupės pajamos šio Įstatymo 39¹ straipsnyje nustatyta tvarka.“

(KEISTA: 2018 12 06 įstatymu Nr. XIII-1697 (nuo 2019 01 01))

Komentaras

1. Kontroliuojamojo užsienio subjekto pozityviosios pajamos turi būti įskaitomos į jį kontroliuojančio Lietuvos vieneto mokesčio bazę, neatsižvelgiant į tai, kad šis Lietuvos vienetas tokių pajamų negauna.

Pozityviosios pajamos, apibrėžtos PMĮ 2 str. 29 dalyje (žr. PMĮ 2 str. 29 dalies komentarą), į Lietuvos vieneto per mokestinį laikotarpį gautas pajamas įskaitomos paskutinę kontroliuojamojo užsienio vieneto mokestinio laikotarpio dieną proporcingai jo turimam kontroliuojamojo užsienio vieneto akcijų (dalių, pajų), balsavimo teisių ar teisių į paskirstytinojo pelno dalį ar išimtinių teisių jas įsigyti skaičiui.

Kontroliuojamojo užsienio subjekto pozityviasias pajamas Lietuvos vienetas apskaičiuoja ir apmokestina PMĮ 39 straipsnyje nustatyta tvarka (žr. PMĮ 39 str. komentarą).

2. Į Lietuvos vieneto, Europos ekonominių interesų grupės (toliau – EEIG) dalyvio, pajamas turi būti įskaitomos EEIG pajamos. Šios pajamos Lietuvos vienetai priskiriamos PMĮ 39¹ str. nustatyta tvarka.“.

PMĮ 39 straipsnio apibendrintas paaiškinimas (komentarų) išdėstytas nauja redakcija.

39 STRAIPSNIS. Pozityviųjų pajamų apskaičiavimas ir apmokestinimas.

1. Pozityviosios pajamos yra apmokestinamos pagal šio straipsnio nuostatas, jeigu:

1) kontroliuojamasis užsienio vienetas yra įregistruotas ar kitaip organizuotas tikslinėje teritorijoje arba

2) kontroliuojamojo užsienio subjekto pasyviosios pajamos viršija 1/3 visų to kontroliuojamojo užsienio subjekto mokestinio laikotarpio pajamų ir

3) kontroliuojamojo užsienio subjekto faktinis pelno mokestis, apskaičiuotas nuo to kontroliuojamojo užsienio subjekto pajamų pagal toje užsienio valstybėje taikomas pelno mokesčio ar jam tapataus mokesčio taisyklės, yra mažesnis negu 50 procentų faktinio pelno mokesčio, kuris būtų apskaičiuotas nuo to kontroliuojamojo užsienio subjekto pajamų pagal šio Įstatymo nuostatas. Taikant šį punktą, neatsižvelgiama į kontroliuojamojo užsienio vieneto per nuolatinę buveinę kitoje užsienio valstybėje uždirbtas pajamas, kurios nėra apmokestinamos užsienio valstybėje, kurioje įregistruotas ar kitaip organizuotas kontroliuojamasis užsienio vienetas. Taikant šį punktą, į pozityviasias pajamas įtraukiamos tik kontroliuojamojo užsienio subjekto pasyviosios pajamos.

(KEISTA: 2018 12 06 įstatymu Nr. XIII-1697, taikoma apskaičiuojant 2019 metais prasidėjusio mokestinio laikotarpio ir vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną)

Komentaras

1. Šioje straipsnio dalyje nustatyta, kad pozityviųjų pajamų apmokestinimo taisyklės be išimčių taikomos Lietuvos vienetams, valdantiems kontroliuojamuosius užsienio vienetus, įregistruotus ar kitaip organizuotus tikslinėse teritorijose. Pagal PMĮ nustatytą tvarką, nustatant tikslinėje teritorijoje registruoto ar kitaip organizuoto vieneto pozityviasias pajamas, imamos visos (tiek aktyvios, tiek pasyvios veiklos) tokio kontroliuojamojo užsienio vieneto atitinkamo mokestinio laikotarpio pajamos.

2. Pozityviųjų pajamų apmokestinimo taisyklės taikomos ir Lietuvos vienetams, valdantiems ne tikslinėse teritorijose įregistruotus ar kitaip organizuotus kontroliuojamuosius užsienio subjektus (kontroliuojamuosius užsienio apmokestinamuosius vienetus ir Lietuvos vienetų nuolatinės buveinės, kurių pajamos nepriskiriamos Lietuvos vieneto pelno mokesčio bazei pagal PMĮ 4 str. 1 dalį), jeigu išpildomos tokios dvi sąlygos:

- kontroliuojamojo užsienio subjekto pasyviosios pajamos viršija 1/3 visų to kontroliuojamojo užsienio subjekto mokestinio laikotarpio pajamų ir, tuo atveju, jeigu ši sąlyga tenkinama,
- vertinama, ar kontroliuojamojo užsienio subjekto faktinis pelno mokestis, apskaičiuotas nuo to kontroliuojamojo užsienio subjekto apmokestinamųjų pajamų pagal toje užsienio valstybėje taikomas pelno mokesčio taisykles, yra mažesnis negu 50 procentų faktinio pelno mokesčio, kuris būtų apskaičiuotas nuo to kontroliuojamojo užsienio subjekto apmokestinamųjų pajamų pagal šio įstatymo nuostatas.

3. Lietuvos vienetas į mokesčio bazę netraukia ne tikslinėje teritorijoje registruoto ar kitaip organizuoto kontroliuojamojo užsienio subjekto pajamų tais atvejais, kai to kontroliuojamojo užsienio subjekto atitinkamo mokestinio laikotarpio pasyviosios pajamos sudaro mažiau kaip 1/3 kontroliuojamojo užsienio subjekto visų pajamų.

Šiuo atveju yra lyginama:

- visos kontroliuojamojo užsienio subjekto mokestinio laikotarpio pajamos ir
- atitinkamo mokestinio laikotarpio kontroliuojamojo užsienio subjekto pasyviosios pajamos, apibrėžtos PMĮ 39 str. 3 dalyje (žr. šios dalies komentarą).

Pavyzdys

Lietuvos vieneto A mokestinis laikotarpis yra kalendoriniai metai. Jo kontroliuojamojo užsienio subjekto B, įregistruoto Estijoje, mokestinis laikotarpis sutampa su Lietuvos vieneto mokestiniu laikotarpiu ir taip pat yra kalendoriniai metai. Paskutinę kontroliuojamojo subjekto B mokestinio laikotarpio dieną, t. y. 2025 m. gruodžio 31 d., Lietuvos vienetas A valdo 75 proc. subjekto B akcijų.

Kontroliuojamojo užsienio subjekto B mokestinio laikotarpio (nuo 2025 m. sausio 1 d. iki 2025 m. gruodžio 31 d.) visos pajamos 1 mln. Eur, iš jų 10 000 Eur pajamų dalis yra pasyvios veiklos pajamos, t.y. palūkanų pajamos už banko sąskaitoje laikomas lėšas (pasyviosios pajamos).

Šiuo atveju lyginamos visos kontroliuojamojo užsienio subjekto B mokestinio laikotarpio pajamos (t. y. 1 mln. Eur) ir to paties užsienio subjekto pasyviosios pajamos (t. y. 10 000 Eur).

Nustatytas santykis yra mažesnis negu $1/3$ mokestinio laikotarpio pajamų ($1\,000\,000/3 = 333\,333$ Eur; $10\,000$ Eur $< 333\,333$ Eur), todėl kontroliuojantis Lietuvos vienetas A neturi skaičiuoti ir traukti į savo mokesčio bazę kontroliuojamojo užsienio subjekto pozityviųjų pajamų, kadangi nėra išpildoma PMĮ 39 str. 1 d. 2 punkte įtvirtinta *de minimis* išimties sąlyga.

4. Lietuvos vienetas į mokesčio bazę netraukia kontroliuojamojo užsienio subjekto pajamų ir tais atvejais, kai išpildoma PMĮ 39 str. 1 d. 2 punkte įtvirtinta *de minimis* išimties sąlyga, tačiau neišpildoma PMĮ 39 str. 1 d. 3 punkte įtvirtinta sąlyga, t. y. faktinis pelno mokestis, apskaičiuotas nuo to kontroliuojamojo užsienio subjekto pajamų pagal toje užsienio valstybėje taikomas pelno mokesčio taisykles, nėra mažesnis negu 50 proc. faktinio pelno mokesčio, kuris būtų apskaičiuotas nuo to kontroliuojamojo užsienio subjekto pajamų pagal PMĮ nuostatas.

Šiuo atveju yra lyginama:

- kontroliuojamojo užsienio subjekto faktinis pelno mokestis, apskaičiuotas nuo kontroliuojamojo užsienio subjekto pajamų pagal toje valstybėje taikomas pelno mokesčio taisykles, ir

- kontroliuojamojo užsienio subjekto 50 proc. faktinio pelno mokesčio, kuris būtų apskaičiuotas nuo kontroliuojamojo užsienio subjekto pajamų pagal PMĮ nuostatas, jei tokio užsienio subjekto pajamos būtų apmokestinamos Lietuvoje.

Pavyzdys

Lietuvos vieneto A mokestinis laikotarpis yra kalendoriniai metai. Jo kontroliuojamojo užsienio subjekto B, įregistruoto–ne tikslinėje teritorijoje esančioje valstybėje X, mokestinis laikotarpis sutampa su Lietuvos vieneto mokestiniu laikotarpiu ir taip pat yra kalendoriniai metai. Paskutinę kontroliuojamojo užsienio subjekto B mokestinio laikotarpio dieną, t. y. 2025 m. gruodžio 31 d., Lietuvos vienetas A valdo 75 proc. subjekto B akcijų.

Tarkime, kad kontroliuojamasis užsienio subjektas išpildo PMĮ 39 str. 1 d. 2 punkte įtvirtintą *de minimis* sąlygą, t. y. užsienio subjekto B pasyviosios pajamos viršija $1/3$ visų to kontroliuojamojo užsienio subjekto pajamų.

Tarkime, kad kontroliuojamam užsienio subjektui valstybėje X taikomas 22 proc. pelno mokesčio tarifas, o 2025 m. mokestinio laikotarpio apmokestinamasis pelnas, apskaičiuotas iš pajamų atėmus neapmokestinamąsias pajamas, leidžiamus atskaitymus ir ribojamų dydžių leidžiamus atskaitymus, sudaro 400 000 Eur.

Pagal valstybės X vidaus mokesčių įstatymus apskaičiuotas valstybės X vieneto pelno mokestis 88 000 Eur ($400\,000 \times 22/100 = 88\,000$ Eur).

Preziumuojame, kad pagal Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymą apskaičiuotas valstybės X vieneto apmokestinamasis pelnas 500 000 Eur, ir, atitinkamai, pelno mokestis 80 000 Eur ($500\,000 \times 16/100 = 80\,000$). 50 proc. pelno mokesčio Lietuvoje sudaro 40 000 Eur ($80\,000/2 = 40\,000$).

Šiuo atveju lyginamas visas kontroliuojamojo užsienio subjekto B faktinis pelno mokestis, apskaičiuotas nuo to kontroliuojamojo užsienio subjekto pajamų, pagal valstybėje X taikomas pelno mokesčio taisykles ($400\,000 \times 22/100 = 88\,000$ Eur), ir to paties užsienio subjekto B 50 proc. faktinio pelno mokesčio, kuris būtų apskaičiuotas nuo to kontroliuojamojo užsienio subjekto pajamų, pagal PMĮ nuostatas ($500\,000 \times 16/100 = 80\,000$; $80\,000/2 = 40\,000$). Nustatytas santykis yra didesnis negu

50 proc. (88 000 > 40 000), todėl Lietuvos vienetai A nereikės skaičiuoti ir įtraukti į savo mokesčio bazę kontroliuojamojo užsienio subjekto B pozityviųjų pajamų.

Jeigu ne tikslinėje teritorijoje įregistruotas ar kitaip organizuotas kontroliuojamasis užsienio subjektas išpildo abi aukščiau nurodytas sąlygas, tai apskaičiuojant ne tikslinėje teritorijoje registruoto ar kitaip organizuoto kontroliuojamojo užsienio subjekto pozityviasias pajamas, imamos tik tokio kontroliuojamojo užsienio subjekto atitinkamo mokestinio laikotarpio pasyviosios pajamos (žr. PMĮ 39 str. 3 dalies komentarą).

Jei kontroliuojamasis užsienio vienetas vykdo veiklą per nuolatinę buveinę kitoje užsienio valstybėje ir šios nuolatinės buveinės uždirbtos pajamos nėra apmokestinamos kontroliuojamojo užsienio vieneto įregistravimo ar kitokio organizavimo valstybėje, tai tokios nuolatinės buveinės pajamos nėra įtraukiamos į pagal šį straipsnį apskaičiuojamas kontroliuojamojo užsienio subjekto pozityviasias pajamas.

5. Jeigu kontroliuojantis Lietuvos vienetas, skaičiuodamas pozityviasias pajamas, neįtraukė to kontroliuojamojo užsienio subjekto atitinkamo mokestinio laikotarpio pasyviųjų pajamų, tai mokesčių administratorius gali paprašyti pateikti dokumentus, įrodančius, kad pagal aukščiau išvardytas sąlygas prievolės skaičiuoti pozityviasias pajamas nėra.

6. Šio straipsnio nuostatos netaikomos Lietuvos vienetų nuolatinėms buveinėms, kurių pajamos įtraukiamos į Lietuvos vieneto pelno mokesčio bazę pagal PMĮ 4 straipsnio 1 dalį (įskaitant nuolatinės buveinės, registruotas ar kitaip organizuotas tikslinėse teritorijose).

2. Šio straipsnio nuostatos netaikomos tais atvejais, kai kontroliuojamasis užsienio subjektas, atitinkantis šio straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose nurodytas sąlygas, turi darbuotojų ir naudoja turtą faktinei ekonominei veiklai užtikrinti valstybėje, kurioje šis kontroliuojamasis užsienio subjektas įregistruotas ar kitaip organizuotas.

Komentaras

Ši straipsnio dalis nustato pozityviųjų pajamų apmokestinimo taisyklių taikymo išimtį, pagal kurią net ir tuo atveju, kai tenkinami PMĮ 39 str. 1 d. 2 ir 3 punktuose nustatyti kriterijai (žr. nurodytos dalies punktų komentarą), Lietuvos vienetas neskaičiuoja kontroliuojamojo užsienio subjekto pozityviųjų pajamų ir neįtraukia jų į savo mokesčio bazę, kai kontroliuojamas užsienio subjektas turi darbuotojų ir naudoja turtą faktinei ekonominei veiklai užtikrinti toje valstybėje, kurioje tas subjektas įregistruotas ar kitaip organizuotas. Ši straipsnio dalies nuostata netaikoma, jei kontroliuojamasis užsienio vienetas yra įregistruotas ar kitaip organizuotas tikslinėje teritorijoje.

Nustatant faktinės ekonominės veiklos vykdymo pagrindus bei koks skaičius darbuotojų ir turimo turto kiekis yra laikytinas pakankamu vykdant tam tikrą ekonominę veiklą, kiekvienu atveju atsižvelgiama į tai, kokia veikla vykdoma bei kas konkrečios įmonės veiklos vykdymui objektyviai yra būtina. Kiekviena įmonė sprendimus dėl turto naudojimo, naujų darbuotojų įdarbinimo, priima atsižvelgdama į veiklos pobūdį, darbuotojų poreikį, savo finansinius rodiklius, atlyginimo kaštus bei kitas objektyvias ekonomines aplinkybes, todėl kiekvienas konkretus atvejis vertinamas atskirai, atsižvelgus į konkrečias faktines aplinkybes.

Pavyzdys

Lietuvos vienetas A valdo 100 proc. kontroliuojamojo užsienio subjekto B, kuris yra įregistruotas Estijoje, akcijų. Nustatytas kontroliuojamojo užsienio subjekto B mokestinis laikotarpis yra kalendoriniai metai. Estijos kontroliuojamasis užsienio subjektas B, tiek susijusioms, tiek nesusijusioms Lietuvos ir Estijos įmonėms teikia finansavimo paslaugas ir reguliariai uždirba palūkanų pajamas, kurios 2025 m. mokestiniu laikotarpiu sudarė daugiau nei 2/3 visų užsienio vieneto B pajamų.

Kadangi kontroliuojamasis užsienio subjektas B išpildo PMĮ 39 str. 1 d. 2 punkte įtvirtintą *de minimis* sąlygą, turi būti įvertinama ar subjektas B atitinka antrąją PMĮ 39 str. 1 d. 3 punkto sąlygą.

Pažymima, kad įmonių veiklos pelnas Estijoje yra apmokestinamas tik pelno paskirstymo metu. Estijoje 2025 m. taikomas standartinis pelno mokesčio tarifas yra 22 proc. Subjektas B veikia pelningai, tačiau 2025 m. mokestiniu laikotarpiu pelno neskirstė.

Kadangi subjektas B pelno 2025 m. neskirstė, pagal Estijoje taikomas pelno mokesčio taisykles, pelno mokesčio Estijoje nemokėjo, todėl, vadovaujantis PMĮ 39 str. 1 d. 3 punkto nuostata, laikoma, kad kontroliuojamojo užsienio subjekto B faktinis pelno mokestis, apskaičiuotas pagal Estijoje taikomas pelno mokesčio taisykles, yra mažesnis negu 50 proc. faktinio pelno mokesčio, kuris būtų apskaičiuotas nuo šio kontroliuojamojo užsienio subjekto pajamų pagal PMĮ nuostatas, t. y. lygus nuliui ($0 < 8(2025 \text{ m. } 16 \text{ proc. } 16/2)$).

Atsižvelgiant į nurodytą, užsienio subjektas B išpildo ir antrąją PMĮ 39 str. 1 d. 3 punkto sąlygą, todėl subjekto B pozityviosios pajamos turi būti įtraukiamos į Lietuvos vieneto A mokesčio bazę, proporcingai valdomam akcijų skaičiui, ir apmokestinamos pelno mokesčiu Lietuvoje. Tačiau, net jei kontroliuojamasis užsienio subjektas B atitinka abi PMĮ 39 str. 1 d. 2 ir 3 punktų sąlygas, tačiau pagal vykdomos ekonominės veiklos pobūdį turi pakankamai darbuotojų, naudoja turtą faktinei ekonominei veiklai Estijoje užtikrinti, tokiam užsienio subjektui B PMĮ 39 str. nuostatos netaikomos, vadovaujantis PMĮ 39 str. 2 dalyje įtvirtinta pozityviųjų pajamų apmokestinimo taisyklių netaikymo išimtimi, o Lietuvos vienetas A neturi skaičiuoti kontroliuojamojo užsienio subjekto B pozityviųjų pajamų ir įtraukti jų į savo mokesčio bazę.

3. Pasyviosiomis pajamomis pagal šį straipsnį laikoma:

- 1) palūkanos ir kitos iš finansinio turto gaunamos pajamos;
- 2) honorarai ir bet kurios kitos pajamos iš intelektualinės nuosavybės;
- 3) pajamos iš paskirstytinojo pelno (įskaitant iš kitų vienetų gautus dividendus ir Lietuvos vieneto paskirstytus, bet neišmokėtus dividendus) ir turto vertės padidėjimo pajamos iš akcijų (dalių, pajų), balsavimo teisių ar teisių į paskirstytinojo pelno dalį arba išimtinių teisių jas įsigyti perleidimo;
- 4) pajamos iš draudimo ir finansinių paslaugų teikimo veiklos;
- 5) vienetų, kurie gauna su prekių tiekimu ir paslaugų teikimu susijusių pajamų iš prekių ir paslaugų, įsigytų iš susijusių asmenų ir jiems parduotų, nesukurdami pridėtinės ekonominės vertės arba sukurdami nedidelę pridėtinę ekonominę vertę, pajamos.

Komentaras

1. Jei kontroliuojamasis užsienio vienetas įregistruotas ar kitaip organizuotas ne tikslinėje teritorijoje, į Lietuvos vieneto pozityviasias pajamas įtraukiamos tik tokio kontroliuojamojo užsienio vieneto pasyviosios pajamos. Į Lietuvos vieneto pozityviasias pajamas įtraukiamos jo nuolatinės

buveinės, kurios pajamos nepriskiriamos Lietuvos vieneto mokesčio bazei pagal šio Įstatymo 4 straipsnio 1 dalį, pasyviosios pajamos.

2. Pasyviosiomis pajamomis šio straipsnio taikymo tikslais laikomos:

1) palūkanos ir kitos iš finansinio turto gaunamos pajamos (pajamos, gautos iš investavimo į fondus, vertybinius popierius ir kt.);

2) honorarai ir bet kurios kitos pajamos iš intelektualios nuosavybės (atlyginimas, mokamas už teisę naudotis kūrinium, už gretutines teises, už teisę naudotis pramoninės nuosavybės objektu ar franšize ir atlyginimas už suteiktą informaciją apie gamybinę, prekybinę ar mokslinę patirtį (*know-how*) ir kompensacijas už autorių arba gretutinių teisių pažeidimus; žr. PMĮ 2 str. 11 dalies komentara) ir bet kurios kitos pajamos iš intelektualios nuosavybės));

3) pajamos iš paskirstytojo pelno (įskaitant iš kitų vienetų gautus dividendus ir Lietuvos vieneto paskirstytus, bet neišmokėtus dividendus) ir turto vertės padidėjimo pajamos iš akcijų (dalių, pajų), balsavimo teisių ar teisių į paskirstytojo pelno dalį arba išimtinių teisių jas įsigyti perleidimo (t. y. dividendai ir akcijų bei balsavimo teisių ar teisių į paskirstytojo pelno dalį pardavimo pajamos);

4) pajamos iš draudimo ir finansinių paslaugų teikimo veiklos;

5) vienetų, kurie gauna su prekių tiekimu ir paslaugų teikimu susijusių pajamų iš prekių ir paslaugų, įsigytų iš susijusių asmenų ir jiems parduotų, nesukurdami pridėtinės ekonominės vertės arba sukurdami nedidelę pridėtinę ekonominę vertę, pajamos.

4. Į pozityviasias pajamas neįtraukiama:

1) išmokos, kurios laikomos neleidžiamais atskaitymais pagal šio Įstatymo 31 straipsnio 1 dalį ir kurias kontroliuojamasis užsienio subjektas yra gavęs iš Lietuvos vieneto;

2) paskirstyti proporcingai Lietuvos vieneto valdomų akcijų (dalių, pajų), balsavimo teisių ar teisių į paskirstytojo pelno dalį arba išimtinių teisių jas įsigyti skaičiui, tačiau neišmokėti šiam Lietuvos vieneto dividendai, kurie neviršija prieš tai buvusio mokestinio laikotarpio pozityviųjų pajamų sumos, apskaičiuotos pagal šio straipsnio 5 dalį, ir išmokami per penkis vienas po kito einančius mokestinius laikotarpius. Jeigu šie dividendai per penkis vienas po kito einančius mokestinius laikotarpius neišmokami, visi per tą laiką apskaičiuoti dividendai įtraukiami į pozityviasias pajamas.

1. Pagal šio straipsnio dalį, į pozityviasias pajamas kontroliuojamojo užsienio subjekto pajamos neįtraukiamos, jei atitinka tokias dvi sąlygas:

- jos laikomos neleidžiamais atskaitymais pagal PMĮ 31 str. 1 dalį (palūkanos ar kitokios išmokos už susijusių asmenų sutartinių įsipareigojimų nevykdymą, dividendai ar kitaip paskirstytas pelnas ir kt.)) ir

- jas kontroliuojamasis užsienio subjektas yra gavęs iš jį kontroliuojančio Lietuvos vieneto.

2. Į pozityviasias pajamas netraukiami kontroliuojamojo užsienio vieneto apskaičiuoti ir paskirstyti, tačiau kontroliuojančiam Lietuvos vieneto neišmokėti dividendai, jeigu:

- jų suma neviršija į prieš tai buvusio kontroliuojančio Lietuvos vieneto mokestinio laikotarpio pajamas įtrauktų atitinkamai apskaičiuotų kontroliuojamojo užsienio vieneto pozityviųjų pajamų sumos, ir

- jie išmokami per penkis vienas po kito einančius kontroliuojamojo užsienio vieneto mokestinius laikotarpius, pradedant skaičiuoti nuo to laikotarpio, kuriuo tokie dividendai buvo paskirstyti.

Jeigu per šiuos penkis vienas po kito einančius mokestinius laikotarpius dividendai nėra išmokami arba išmokama ne visa jų suma, tai visa tokių apskaičiuotų ir paskirstytų, bet neišmokėtų dividendų suma turi būti traukiama į mokestinio laikotarpio, einančio po nurodytų penkių mokestinių laikotarpių, kontroliuojančiojo Lietuvos vieneto pozityviasias pajamas.

Pavyzdys

2024 m. sausio 1 d. Lietuvos vienetas A įsigijo 60 proc. Bahamų Sandraugoje įregistruoto vieneto B akcijų. Kontroliuojamojo užsienio vieneto B mokestinis laikotarpis yra kalendoriniai metai. Kontroliuojančiojo Lietuvos vieneto A mokestinis laikotarpis sutampa su kontroliuojamojo užsienio vieneto B mokestiniu laikotarpiu ir taip pat yra kalendoriniai metai.

Kadangi kontroliuojamasis užsienio vienetas B, registruotas ar kitaip organizuotas tikslinėje teritorijoje, pagal PMĮ 1 str. 1 d. 1 punkto nuostatas, jo pozityviosios pajamos apskaičiuojamos ir apmokestinamos be išimčių.

Lietuvos vienetas, skaičiuodamas savo apmokestinamąjį pelną už 2024 mokestinius metus, įtraukė 400 000 Eur kontroliuojamojo užsienio vieneto B pozityviųjų pajamų.

2025 m. balandžio 15 d. kontroliuojamasis užsienio vienetas B apskaičiuoja paskirstytąjį pelną, kurio suma lygi 400 000 Eur, ir iš kurių kontroliuojančiam Lietuvos vienetai A, atsižvelgiant į jo valdomų akcijų skaičių, paskirta 240 000 Eur dividendų.

Tokia 2025 metais kontroliuojamojo užsienio vieneto B paskirstytų dividendų suma kontroliuojančiam Lietuvos vienetai A neišmokama 2025-2029 metų mokestiniais laikotarpiais, o 2029 metais prasidėjusiu mokestiniu laikotarpiu išmokama tik šios sumos dalis - 40 000 Eur (t. y. $240\,000 - 40\,000 = 200\,000$ Eur lieka neišmokėta).

Kadangi 2025 metais kontroliuojamojo užsienio vieneto B apskaičiuota ir kontroliuojančiam Lietuvos vienetai A paskirstyta dividendų suma išmokėta ne visa, tai likusi paskirstytų, bet neišmokėtų dividendų suma (200 000 Eur) turi būti įtraukiama į kontroliuojančiojo Lietuvos vieneto A 2029 m. sausio 1 d. prasidėjusio mokestinio laikotarpio pozityviasias pajamas.

3. Jei užsienio vieneto apskaičiuotų ir paskirstytų, tačiau kontroliuojančiam Lietuvos vienetai neišmokėtų dividendų suma, viršija į prieš tai buvusio kontroliuojančiojo Lietuvos vieneto mokestinio laikotarpio pajamas įtrauktą atitinkamai apskaičiuotų kontroliuojamojo užsienio vieneto pozityviųjų pajamų sumą, viršijanti dividendų suma turi būti traukiama į kontroliuojančiojo Lietuvos vieneto pajamas, tą Lietuvos mokestinį laikotarpį, kurį viršijo, kaip atitinkamai apskaičiuotos pozityviosios pajamos. Jei likusi dividendų dalis išmokama, arba jei neišmokama per penkis vienas po kito einančius kontroliuojamojo užsienio vieneto mokestinius laikotarpius, pradedant skaičiuoti nuo to laikotarpio, kuriuo tokie dividendai buvo paskirstyti, likusi dividendų suma, atėmus viršijusių ir į pozityvias pajamas jau įtrauktų dividendų sumą, turi būti traukiama į kontroliuojančiojo Lietuvos vieneto pajamas, kaip atitinkamai apskaičiuotos pozityviosios pajamos.

5. Apskaičiuojant pozityviasias pajamas, gali būti atimamos neapmokestinamosios pajamos, atskaitomi leidžiami atskaitymai ir ribojamų dydžių leidžiami atskaitymai, susiję su tų pajamų uždirbimu, pagal šio Įstatymo 11 straipsnio nuostatas. Jeigu apskaičiuojama neigiama suma, ši suma nemažina Lietuvos vieneto pajamų.

1. Šioje straipsnio dalyje nustatyta, kad apskaičiuojant pozityviasias pajamas, vienetas leidžiama iš pajamų atskaityti leidžiamus atskaitymus ir ribojamų dydžių leidžiamus atskaitymus, susijusius su tų pajamų uždirbimu.

2. Lietuvos vienetas, apskaičiuodamas kontroliuojamojo užsienio subjekto pozityviasias pajamas, iš nustatytos pozityviųjų pajamų sumos, atsižvelgiant į PMĮ 11 str. 1 dalį, gali:

- atimti neapmokestinamąsias pajamas (remiantis PMĮ 12 straipsniu) bei
- atskaityti leidžiamus atskaitymus ir ribojamų dydžių leidžiamus atskaitymus, tačiau tik tuos, kurie susiję su tokių pajamų uždirbimu, t. y. atitinka PMĮ 17 straipsnyje leidžiamiems atskaitymams nustatytus reikalavimus.

Atsižvelgiant į PMĮ 11 str. 4 ir 6 dalių nuostatas (žr. šių dalių komentarą), atskaitomos, perskaičiuotos pagal PMĮ išlaidos, turi būti pagrįstos dokumentais arba jų kopijomis, patvirtintomis kontroliuojamojo užsienio subjekto atsakingo asmens parašu.

3. Jeigu apskaičiavus pozityviasias pajamas gaunama neigiama suma, tai tokios apskaičiuotos pozityviosios pajamos nemažina kontroliuojančio Lietuvos vieneto pajamų.

4. Apskaičiuota pozityviųjų pajamų suma turi būti išreikšta eurai pagal Lietuvos banko skelbiamą oficialų euro ir užsienio valiutos santykį, nustatytą pajamų pripažinimo dieną (paskutinę mokesčio laikotarpio dieną).

5. Remiantis šios dalies komentaro 2 punktu apskaičiuotų pozityviųjų pajamų suma traukiama į kontroliuojančio Lietuvos vieneto atitinkamo mokesčio laikotarpio mokesčio bazę proporcingai jo paskutinę to mokesčio laikotarpio dieną turimam užsienio vieneto akcijų (dalių, pajų), balsavimo teisių ar teisių į paskirstytinojo pelno dalį arba išimtinių teisių jas įsigyti skaičiui.

6. Lietuvos vieneto nuolatinių buveinių pozityviųjų pajamų suma, apskaičiuota remiantis šios dalies komentaro 2 punktu, traukiama į kontroliuojančio Lietuvos vieneto atitinkamo mokesčio laikotarpio mokesčio bazę.

7. Į kontroliuojančio Lietuvos vieneto mokesčio bazę įtrauktos apskaičiuotos pozityviosios pajamos apmokestinamos PMĮ nustatyta tvarka.

Pavyzdys

Lietuvos vieneto A mokesčio laikotarpis yra kalendoriniai metai. Jo kontroliuojamojo užsienio vieneto B, įregistruoto Bahamų Sandraugoje, mokesčio laikotarpis sutampa su kontroliuojančio Lietuvos vieneto mokesčiniu laikotarpiu ir taip pat yra kalendoriniai metai. Paskutinę kontroliuojamojo vieneto B mokesčio laikotarpio dieną, t. y. 2025 m. gruodžio 31 d., Lietuvos vienetas A valdo 75 proc. vieneto B akcijų.

Lietuvos vieneto A mokesčio laikotarpio nuo 2025 m. sausio 1 d. iki 2025 m. gruodžio 31 d. visos pajamos yra 1 mln. Eur.

Kontroliuojamojo užsienio vieneto B 2025 metų mokesčio laikotarpio visos pajamos yra 560 000 Eur, iš kurių 500 000 Eur yra pajamos iš jo aktyvios veiklos, kuriai vykdyti Bahamų Sandraugoje naudojamas turtas, samdomi darbuotojai.

Kadangi užsienio vienetas B įregistruotas tikslinėje teritorijoje, visos, tiek aktyviosios veiklos (500 000 Eur), tiek pasyviosios veiklos (60 000 Eur) tokio kontroliuojamojo užsienio vieneto pajamos turi būti traukiamos į Lietuvos vieneto mokesčio bazę kaip pozityviosios pajamos.

Tarkime, kad kontroliuojamasis vienetas B 2025 metų mokesčiniu laikotarpiu savo pajamoms uždirbti patiria sąnaudų, kurių bendra suma 25 000 Eur ir kurių sudaro sąnaudos, pagal PMĮ 17 straipsnį laikomos leidžiamais atskaitymais. Tada apskaičiuotų pozityviųjų pajamų suma yra 535 000

Eur (560 000 Eur – 25 000 Eur). Šios pozityviosios pajamos į Lietuvos vieneto A 2025 metų mokestinio laikotarpio pajamas įtraukiamos proporcingai jo turimam vieneto B akcijų skaičiui, t. y. 75 proc. nuo apskaičiuotosios sumos, kas sudaro 401 250 Eur (535 000 Eur x 75 proc.).

6. Jeigu Lietuvos vienetas turi daugiau kaip vieną kontroliuojamąjį užsienio subjektą, kiekvieno iš jų pozityviosios pajamos apskaičiuojamos atskirai.

Komentaras

Pagal šios dalies nuostatas, kelis užsienio subjektus kontroliuojantis Lietuvos vienetas (nesvarbu, ar subjektai įregistruoti ar kitaip organizuoti toje pačioje užsienio valstybėje, ar skirtingose užsienio valstybėse), privalo atskirai apskaičiuoti kiekvieno kontroliuojamojo subjekto pajamas, kurios įtraukiamos į kontroliuojančiojo Lietuvos vieneto pozityviasias pajamas.

Į kontroliuojančio Lietuvos vieneto mokesčio bazę įtrauktos apskaičiuotos pozityviosios pajamos apmokestinamos PMĮ nustatyta tvarka.

Pavyzdys 1

Lietuvos vieneto A mokestinis laikotarpis yra kalendoriniai metai. Kontroliuojančio vieneto A 2025 metų mokestinio laikotarpio (sutampančio su kalendoriniais metais) visos pajamos yra 1 mln. Eur.

Lietuvos vieneto kontroliuojamojo užsienio vieneto B, įregistruoto ne tikslinėje teritorijoje esančioje valstybėje X, mokestinis laikotarpis sutampa su kontroliuojančio Lietuvos vieneto mokestiniu laikotarpiu ir taip pat yra kalendoriniai metai. Paskutinę kontroliuojamojo vieneto B mokestinio laikotarpio dieną, t. y. 2025 m. gruodžio 31 d., Lietuvos vienetas A valdo 75 proc. vieneto B akcijų.

Lietuvos vieneto kontroliuojamojo užsienio vieneto C, įregistruoto Bahamų Sandraugoje, mokestinis laikotarpis sutampa su kontroliuojančio Lietuvos vieneto mokestiniu laikotarpiu ir taip pat yra kalendoriniai metai. Paskutinę kontroliuojamojo vieneto C mokestinio laikotarpio dieną, t. y. 2025 m. gruodžio 31 d., Lietuvos vienetas A valdo 65 proc. vieneto C akcijų.

Lietuvos vienetas A, vadovaudamasis šios dalies nuostatomis, pozityviasias pajamas nustatyti, apskaičiuoti ir deklaruoti turi atskirai pagal kiekvieną kontroliuojamąjį užsienio subjektą:

Kontroliuojamojo užsienio vieneto B 2025 metų mokestinio laikotarpio visos pajamos yra 560 000 Eur, iš kurių 50 000 Eur yra pajamos iš jo aktyvios veiklos, likusi dalis 510 000 Eur yra pasyviosios veiklos pajamos, kuriai vykdyti kontroliuojamasis užsienio vienetas B darbuotojų neturi, turto nenaudoja faktinei ekonominei veiklai užtikrinti valstybėje, kurioje vienetas įregistruotas ar kitaip organizuotas.

Kadangi kontroliuojamasis užsienio vienetas B įregistruotas ar kitaip organizuotas ne tikslinėje teritorijoje, nustatant prievolę skaičiuoti pozityviasias pajamas, pirmiausia turi būti įvertinama, ar kontroliuojamojo užsienio vieneto pasyviosios pajamos viršija $\frac{1}{3}$ visų to kontroliuojamojo užsienio vieneto mokestinio laikotarpio pajamų (t. y. $560\,000/3=186\,666$ Eur; $510\,000\text{ Eur} > 186\,666\text{ Eur}$). Kadangi kontroliuojamasis užsienio vienetas B pirmąją PMĮ 39 str. 1 d. 2 p. sąlygą atitinka, tarkime, kad vienetas B, atitinka ir antrąją PMĮ 39 str. 1 d. 3 p. sąlygą ir jo faktinis pelno mokestis, apskaičiuotas nuo jo pajamų pagal valstybėje X taikomas pelno mokesčio ar jam tapataus mokesčio taisyklės, yra mažesnis nei 50 proc. faktinio pelno mokesčio, kuris apskaičiuotas nuo jo pajamų pagal PMĮ nuostatas.

Atsižvelgiant į tai, kad kontroliuojamasis užsienio vienetas B, atitinka abi PMĮ 39 str. 1 d. 2) ir 3) p. nurodytas sąlygas, tačiau darbuotojų neturi ir turto nenaudoja faktinei ekonominei veiklai

užtikrinti valstybėje, kurioje yra įregistruotas ar kitaip organizuotas, kontroliuojantis Lietuvos vienetas A turi prievolę apskaičiuoti ir įtraukti į savo mokesčio bazę kontroliuojamojo užsienio vieneto B pozityviasias pajamas.

Tarkime, kad kontroliuojamasis užsienio vienetas B 2025 metų mokestiniu laikotarpiu savo pajamoms uždirbti patiria sąnaudų, kurių bendra suma 25 000 Eur. Pasyviosioms pajamoms uždirbti buvo išleista 10 000 Eur suma, kurią sudaro sąnaudos, pagal PMĮ 17 straipsnį laikomos leidžiamais atskaitymais. Tada apskaičiuotų pozityviųjų pajamų suma yra 500 000 Eur (510 000 Eur – 10 000 Eur). Šias pozityviasias pajamas reikia traukti į kontroliuojančio Lietuvos vieneto A 2025 metų mokestinio laikotarpio pajamas proporcingai jo turimam vieneto B akcijų skaičiui, t. y. 75 proc. nuo apskaičiuotosios sumos, kas sudaro 375 000 Eur (500 000 Eur x 75 proc.).

Kontroliuojamojo užsienio vieneto C 2025 metų mokestinio laikotarpio visos pajamos yra 560 000 Eur, iš kurių 500 000 Eur yra pajamos iš finansinės nuomos (t. y. pasyviosios pajamos). Tarkime, kad likusios 60 000 Eur pajamos yra iš kontroliuojamojo užsienio vieneto aktyvios veiklos, kuriai vykdyti tame kontroliuojamajame užsienio vienetė C dirba pakankamas darbuotojų skaičius, vienetas turi įgijęs nekilnojamojo turto Bahamų Sandraugoje, turtas naudojamas faktinei ekonominei veiklai užtikrinti valstybėje, kurioje vienetas įregistruotas ar kitaip organizuotas.

Kadangi Bahamų Sandrauga yra įtraukta į tikslinių teritorijų sąrašą, Lietuvos vienetas A turi prievolę tokio kontroliuojamojo užsienio vieneto pozityviasias pajamas apskaičiuoti ir deklaruoti be išimčių, įtraukiant visas (560 000 Eur) tokio kontroliuojamojo užsienio vieneto pajamas.

Tarkime, kad kontroliuojamasis užsienio vienetas C 2025 metų mokestiniu laikotarpiu savo pajamoms uždirbti išleido 100 000 Eur sumą, kurią sudaro sąnaudos, pagal PMĮ 17 straipsnį laikomos leidžiamais atskaitymais. Tada apskaičiuotų pozityviųjų pajamų suma yra 460 000 Eur (560 000 Eur – 100 000 Eur). Šias užsienio vieneto C pozityviasias pajamas Lietuvos vienetas A turi įtraukti į savo 2025 metų mokestinio laikotarpio mokesčio bazę, proporcingai valdomam vieneto C akcijų skaičiui, t. y. 65 proc. nuo apskaičiuotosios sumos, kas sudaro 299 000 Eur (460 000 Eur x 65 proc.).

Pavyzdys 2

Lietuvos vienetas kontroliuoja du užsienio vienetus A ir B, įregistruotus toje pačioje ne tikslinėje teritorijoje esančioje valstybėje X, kurių mokestinis laikotarpis sutampa su kontroliuojančio Lietuvos vieneto mokestiniu laikotarpiu ir taip pat yra kalendoriniai metai. Paskutinę kontroliuojamųjų užsienio vienetų A ir B mokestinio laikotarpio dieną, t. y. 2025 m. gruodžio 31 d., Lietuvos vienetas valdo 75 proc. vieneto A akcijų ir 65 proc. vieneto B akcijų, kurių pasyviosios pajamos viršija 1/3 bendrųjų pajamų.

Kadangi abu kontroliuojamieji vienetai registruoti ne tikslinėje teritorijoje, Lietuvos vienetas privalo apskaičiuoti ir į mokestinio laikotarpio pajamas kaip pozityviasias įtraukti tik šių vienetų pasyvios veiklos pajamas.

Lietuvos vienetas A, vadovaudamasis šios dalies nuostatomis, pozityviasias pajamas nustatyti, apskaičiuoti ir deklaruoti turi atskirai pagal kiekvieną ne tikslinėje teritorijoje esantį kontroliuojamąjį užsienio vieneta:

Vieneto A mokestinio laikotarpio pelnas yra 500 000 Eur. Kontroliuojamųjų vienetų pelno apmokestinimui ne tikslinėje teritorijoje taikomas 9 proc. pelno mokestis. Pagal ne tikslinės teritorijos vidaus mokesčių įstatymus apskaičiuotas vieneto A faktinis pelno mokestis 45 000 Eur ($500 \times 9 / 100 = 45\,000$ Eur).

Preziūmuojame, kad pagal PMĮ apskaičiuotas ne tikslinėje teritorijoje vieneto A apmokestinamasis pelnas taip pat 500 000 Eur, ir, atitinkamai, faktinis pelno mokestis 80 000 Eur ($500\,000 \times 16 / 100 = 80\,000$). 50 proc. pelno mokesčio sudaro 40 000 Eur ($80\,000 / 2 = 40\,000$).

Vieneto B mokestinio laikotarpio pelnas yra 1 000 000 Eur. Pagal ne tikslinės teritorijos vidaus mokesčių įstatymus apskaičiuotas vieneto B faktinis pelno mokestis 90 000 Eur ($1\,000\,000 \times 9 / 100 = 90\,000$ Eur).

Preziūmuojame, kad pagal PMĮ apskaičiuotas ne tikslinės teritorijos vieneto B apmokestinamasis pelnas taip pat 1 000 000 Eur, ir, atitinkamai, faktinis pelno mokestis 150 000 Eur ($1\,000\,000 \times 16 / 100 = 160\,000$). 50 proc. pelno mokesčio sudaro 80 000 Eur ($160\,000 / 2 = 80\,000$).

Abu kontroliuojamieji ne tikslinės teritorijos vienetai faktinės ekonominės veiklos ne tikslinėje teritorijoje nevykdo, t. y. neturi darbuotojų ir turto nenaudoja faktinei ekonominei veiklai užtikrinti. Kadangi pagal ne tikslinės teritorijos mokesčių įstatymus apskaičiuotas kontroliuojamųjų vienetų A ir B faktinis pelno mokestis yra didesnis už 50 proc. faktinio pelno mokesčio, apskaičiuoto pagal Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymą, Lietuvos vienetas šiuo atveju neturi apskaičiuoti ir į mokestinio laikotarpio pajamas įtraukti kontroliuojamųjų vienetų pozityviųjų pajamų.

7. Apskaičiuotos pozityviosios pajamos įtraukiamos į tą Lietuvos vieneto mokestinį laikotarpį, kurį baigiasi kontroliuojamojo užsienio subjekto mokestinis laikotarpis. Jeigu kontroliuojamojo užsienio subjekto mokestinis laikotarpis nenustatomas, laikoma, kad kontroliuojamojo užsienio subjekto mokestinis laikotarpis sutampa su Lietuvos vieneto mokestiniu laikotarpiu.

Komentaras

1. Šioje straipsnio dalyje nustatyta, kad kontroliuojamųjų užsienio subjektų pozityviosios pajamos įtraukiamos į tą Lietuvos vieneto mokestinį laikotarpį, kurį baigiasi kontroliuojamojo užsienio subjekto mokestinis laikotarpis.

2. Jeigu kontroliuojančio Lietuvos vieneto mokestinis laikotarpis, atsižvelgiant į PMĮ 6 str. 1 dalį, yra kalendoriniai metai, tai galimi atvejai:

2.1. kai kontroliuojamojo užsienio subjekto mokestinis laikotarpis yra kalendoriniai metai, tai toks Lietuvos vienetas į savo mokesčio bazę turi įskaityti atitinkamai apskaičiuotas to paties mokestinio laikotarpio (t. y. tų pačių kalendorinių metų) kontroliuojamojo užsienio subjekto pozityviasias pajamas;

2.2. kai kontroliuojamojo užsienio subjekto mokestinis laikotarpis nenustatomas, tai laikoma, kad tokio kontroliuojamojo užsienio subjekto mokestinis laikotarpis sutampa su kontroliuojančiojo Lietuvos vieneto mokestiniu laikotarpiu, kuris į savo mokesčio bazę turi įskaityti atitinkamai apskaičiuotas (remiantis PMĮ 39 str.) tų pačių kalendorinių metų kontroliuojamojo užsienio subjekto pozityviasias pajamas.

2.3. kai kontroliuojamojo užsienio subjekto mokestinis laikotarpis nesutampa su kontroliuojančiojo Lietuvos vieneto mokestiniu laikotarpiu, tai toks Lietuvos vienetas į savo mokesčio bazę turi įskaityti atitinkamai apskaičiuotas to kontroliuojamojo užsienio subjekto pozityviasias pajamas, tą mokestinį laikotarpį, kurį baigėsi kontroliuojamojo užsienio subjekto mokestinis laikotarpis.

Pavyzdys

Kontroliuojančio Lietuvos vieneto mokestinis laikotarpis yra kalendoriniai metai, t. y. prasideda 2025 m. sausio 1 d. ir baigiasi 2025 m. gruodžio 31 d. Kontroliuojantis Lietuvos vienetas 2025 m. gruodžio 31 d. valdo 51 proc. kontroliuojamojo užsienio vieneto akcijų. Pagal PMĮ nuostatas kontroliuojančiam Lietuvos vienetai nustatyta prievolė traukti į pajamas kontroliuojamojo užsienio vieneto atitinkamo mokestinio laikotarpio pozityviasias pajamas.

Kontroliuojamojo užsienio vieneto mokestinis laikotarpis pagal tos užsienio valstybės, kur įregistruotas ar kitaip organizuotas užsienio vienetas, teisę atitinkamai prasideda 2024 m. balandžio 1 d., baigiasi 2025 m. kovo 31 d. ir prasideda 2025 m. balandžio 1 d., o baigiasi 2026 m. kovo 31 d. Pagal PMĮ 39 str. 7 dalies nuostatas laikoma, kad apskaičiuotos pozityviosios pajamos įtraukiamos į tą Lietuvos vieneto mokestinį laikotarpį, kurį baigiasi kontroliuojamojo užsienio vieneto mokestinis laikotarpis.

Kontroliuojantis Lietuvos vienetas, apskaičiuodamas 2025 mokestinių metų apmokestinamąjį pelną, į šio mokestinio laikotarpio pajamas įtraukia ir atitinkamai apskaičiuotas kontroliuojamojo užsienio vieneto mokestinio laikotarpio (nuo 2024 m. balandžio 1 d. iki 2025 m. kovo 31 d.) pozityviasias pajamas.

Apskaičiuodamas 2026 mokestinių metų apmokestinamąjį pelną, į šio mokestinio laikotarpio pajamas Lietuvos vienetas įtraukia ir atitinkamai apskaičiuotas kontroliuojamojo užsienio subjekto mokestinio laikotarpio (nuo 2025 m. balandžio 1 d. iki 2026 m. kovo 31 d.) pozityviasias pajamas.

3. Jeigu kontroliuojantis Lietuvos vienetas, vadovaudamasis PMĮ 6 str. 2 dalimi, yra nusistatęs kitoki, negu kalendoriniai metai, mokestinį laikotarpį, tai galimi atvejai:

3.1. kai kontroliuojamojo užsienio subjekto mokestinis laikotarpis yra kalendoriniai metai, tada į kontroliuojančio Lietuvos vieneto mokesčio bazę įtraukiamos visos kontroliuojamojo užsienio subjekto mokestinio laikotarpio, šiuo atveju, tų, kalendorinių metų, kurie pasibaigia kontroliuojančiojo Lietuvos vieneto mokestiniu laikotarpiu, atitinkamai apskaičiuotos (remiantis PMĮ 39 str.) pozityviosios pajamos.

Pavyzdys

Kontroliuojančio Lietuvos vieneto mokestinis laikotarpis yra ne kalendoriniai metai, o, vadovaujantis PMĮ 6 str. 2 dalimi, pasirinktas mokestinis laikotarpis, kuris prasideda 2025 m. balandžio 1 d. ir baigiasi 2026 m. kovo 31 d. Kontroliuojamojo užsienio subjekto mokestinis laikotarpis yra kalendoriniai metai, t.y. prasideda 2025 m. sausio 1 d. ir baigiasi 2025 m. gruodžio 31 d.

Kontroliuojantis Lietuvos vienetas paskutinę kontroliuojamojo užsienio subjekto mokestinio laikotarpio dieną valdo 51 proc. kontroliuojamojo užsienio subjekto akcijų. Pagal PMĮ nuostatas kontroliuojančiam Lietuvos vienetai nustatyta prievolė traukti į pajamas kontroliuojamojo užsienio subjekto atitinkamo mokestinio laikotarpio pozityviasias pajamas.

Kontroliuojantis Lietuvos vienetas, apskaičiuodamas 2026 m. balandžio 1 d. prasidėjusio mokestinio laikotarpio apmokestinamąjį pelną, į šio mokestinio laikotarpio pajamas įtraukia ir atitinkamai apskaičiuotas kontroliuojamojo užsienio subjekto viso mokestinio laikotarpio (prasidėjusio 2025 m. sausio 1 d. ir pasibaigusio 2025 m. gruodžio 31 d.) pozityviasias pajamas.

3.2. kai kontroliuojamojo užsienio subjekto mokestinis laikotarpis nenustatomas, tai laikoma, kad tokio kontroliuojamojo užsienio subjekto mokestinis laikotarpis yra toks pat, kaip ir kontroliuojančio Lietuvos vieneto, ir kontroliuojantis Lietuvos vienetas į savo mokesčio bazę turi įskaityti atitinkamai apskaičiuotas (remiantis PMĮ 39 str.) to laikotarpio (sutampančio su Lietuvos vieneto mokestiniu laikotarpiu) kontroliuojamojo subjekto pozityviasias pajamas.

3.3. kai kontroliuojamojo užsienio subjekto mokestinis laikotarpis nesutampa su kalendoriniais metais, tačiau sutampa su kontroliuojančiojo Lietuvos vieneto mokestiniu laikotarpiu, tai laikoma, kad tokio kontroliuojamojo užsienio subjekto mokestinis laikotarpis yra toks pat, kaip ir kontroliuojančiojo Lietuvos vieneto, ir kontroliuojantis Lietuvos vienetas į savo mokesčio bazę turi įskaityti atitinkamai apskaičiuotas (remiantis PMĮ 39 str.) to laikotarpio (sutampančio su Lietuvos vieneto mokestiniu laikotarpiu) kontroliuojamojo subjekto pozityviasias pajamas.

3.4. kai kontroliuojamojo užsienio subjekto mokestinis laikotarpis nesutampa su kalendoriniais metais ir nesutampa su kontroliuojančiojo Lietuvos vieneto mokestiniu laikotarpiu, tai toks Lietuvos vienetas į savo mokesčio bazę turi įskaityti atitinkamai apskaičiuotas to kontroliuojamojo užsienio subjekto pozityviasias pajamas, tą mokestinį laikotarpį, kurį baigėsi kontroliuojamojo užsienio subjekto mokestinis laikotarpis.

Pavyzdys

Kontroliuojančio Lietuvos vieneto mokestinis laikotarpis yra ne kalendoriniai metai, o, vadovaujantis PMĮ 6 str. 2 dalimi, pasirinktas mokestinis laikotarpis, kuris prasideda 2025 m. balandžio 1 d. ir baigiasi 2026 m. kovo 31 d. Kontroliuojantis Lietuvos vienetas paskutinę kontroliuojamojo užsienio subjekto mokestinio laikotarpio dieną valdo 51 proc. kontroliuojamojo užsienio subjekto akcijų. Pagal PMĮ nuostatas kontroliuojančiam Lietuvos vienetai nustatyta prievolė traukti į pajamas kontroliuojamojo užsienio subjekto atitinkamo mokestinio laikotarpio pozityviasias pajamas.

Kontroliuojamojo užsienio subjekto mokestinis laikotarpis pagal tos užsienio valstybės, kur įregistruotas ar kitaip organizuotas užsienio subjektas, teisę taip pat yra ne kalendoriniai metai, tačiau jis nesutampa su kontroliuojančio Lietuvos vieneto mokestiniu laikotarpiu ir prasideda 2025 m. vasario 1 d. bei baigiasi 2026 m. sausio 31 d. Kontroliuojantis Lietuvos vienetas 2026 m. sausio 31 d. (t. y. paskutinę kontroliuojamojo užsienio subjekto mokestinio laikotarpio dieną) valdo 51 proc. kontroliuojamojo užsienio subjekto akcijų.

Kontroliuojantis Lietuvos vienetas, apskaičiuodamas šio 2025 m. balandžio 1 d. prasidėjusio mokestinio laikotarpio apmokestinamąjį pelną, į savo pajamas įtraukia ir atitinkamai apskaičiuotas kontroliuojamojo užsienio subjekto mokestinio laikotarpio (nuo 2025 m. vasario 1 d. iki 2026 m. sausio 31 d.) pozityviasias pajamas.

8. Tos pačios kontroliuojamojo užsienio subjekto pajamos šiame straipsnyje nustatyta tvarka gali būti apmokestinamos Lietuvos Respublikoje tik vieną kartą.

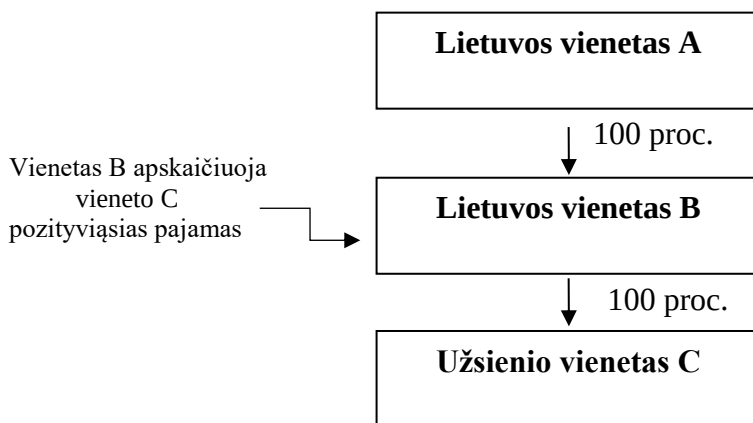
Komentaras

1. Tuo atveju, kai Lietuvos vienetas, netiesiogiai kontroliuoja užsienio subjektą per kitą Lietuvos vienetą (kuriame tiesiogiai valdo daugiau kaip 50 proc., akcijų (dalių, pajų), balsavimo teisių ar teisių į paskirstytinojo pelno dalį arba išimtinių teisių jas įgyti)), tai pozityviasias pajamas privalo skaičiuoti tik pastarasis Lietuvos vienetas. Nors pagal PMĮ 2 str. 4 dalies nuostatas kontroliuojančiais asmenimis laikomi abu Lietuvos vienetai, tačiau kontroliuojamojo užsienio vieneto pajamos gali būti apmokestintos Lietuvos Respublikoje tik vieną kartą, todėl tuo atveju, kai Lietuvos vienetas

kontroliuoja užsienio subjektą netiesiogiai per kitą Lietuvos vieneta, tai pozityviasias pajamas į pelno mokesčio bazę turi įtraukti tik tas Lietuvos vienetas, kuris kontroliuoja užsienio subjektą tiesiogiai.

Pavyzdys

Lietuvos vienetas A turi 100 proc. Lietuvos vieneto B akcijų (žiūrėti į schemą). Vienetas B turi 100 proc. užsienio subjekto C akcijų. Pateiktoje schemoje tik vienetas B turi apskaičiuoti ir įtraukti užsienio vieneto C pozityviasias pajamas į pelno mokesčio bazę.

2. Tuo atveju, kai Lietuvos vienetas kontroliuoja užsienio subjektą netiesiogiai per kitą užsienio subjektą, toks Lietuvos vienetas turi skaičiuoti abiejų užsienio subjektų pozityviasias pajamas (atitinkančias PMĮ 39 str. nuostatas), siekiant, kad visos Lietuvos vieneto pozityviosios pajamos būtų apmokestinamos Lietuvoje (žiūrėti į PMĮ 39 str. 12 dalies komentaro 2 punkto pavyzdį).

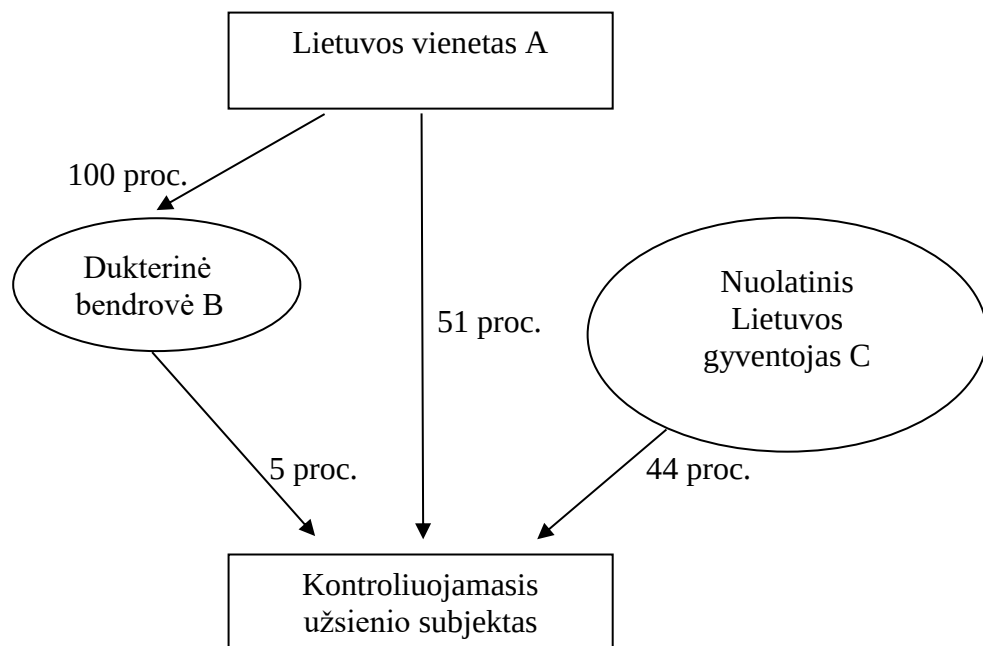
Pavyzdys

Lietuvos vienetas A valdo 90 proc. užsienio subjekto X, įregistruoto tikslinėje teritorijoje Aruboje, akcijų. Arubos vienetas X valdo 100 proc. užsienio subjekto Y, kuris įregistruotas tikslinėje teritorijoje Bahamų Sandraugoje, akcijų. Kadangi tiek Aruboje, tiek Bahamų Sandraugoje registruoti vienetai vykdo veiklą tikslinėse teritorijose, Lietuvos vienetas A, turi skaičiuoti ir pozityviasias pajamas įtraukti visas tiesiogiai valdomo Arubos subjekto X ir visas netiesiogiai valdomo Bahamų Sandraugos subjekto Y pajamas proporcingai turimam akcijų skaičiui.

3. Tuo atveju, kai Lietuvos vienetas turi dalį kontroliuojamojo užsienio subjekto akcijų, kita Lietuvos vieneto dukterinė bendrovė Lietuvoje turi dalį to paties kontroliuojamojo užsienio subjekto akcijų ir nesusijęs Lietuvos nuolatinis gyventojas valdo likusias kontroliuojamojo užsienio subjekto akcijas, tai kiekvienas kontroliuojantis asmuo kontroliuojamojo užsienio subjekto pozityviasias pajamas proporcingai turimam akcijų skaičiui įtraukia į savo pajamas.

Pavyzdys

Lietuvos vienetas A valdo 51 proc. kontroliuojamojo užsienio subjekto akcijų, vieneto A dukterinė bendrovė B valdo 5 proc. to paties kontroliuojamojo užsienio subjekto akcijų ir nesusijęs fizinis asmuo C (nuolatinis Lietuvos gyventojas) valdo likusius 44 proc. (žiūrėti į schemą).

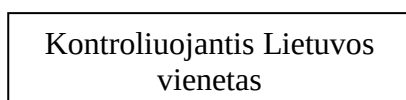
Lietuvos vienetas A turi įtraukti į savo pajamas 56 proc. (tiesioginė kontrolė – 51 proc.; netiesioginė kontrolė per dukterinę bendrovę B – 5 proc.) kontroliuojamojo užsienio subjekto pozityviųjų pajamų. Nuolatinis Lietuvos gyventojas, nesusijęs fizinis asmuo, į savo pajamas neturi įtraukti kontroliuojamojo užsienio subjekto pozityviųjų pajamų.

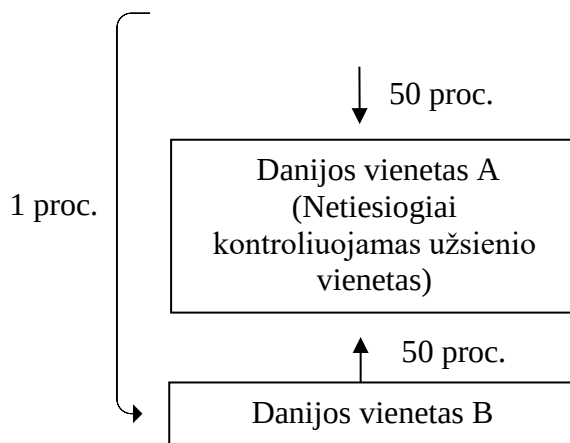
4. Lietuvos vienetas, netiesiogiai kontroliuojantis užsienio vienetą per kitą užsienio vienetą, kuris nelaikomas kontroliuojamuoju vienetu, turi skaičiuoti ir į mokesčio laikotarpio pajamas kaip pozityviasias pajamas įtraukti tik kontroliuojamojo užsienio vieneto pajamas, atsižvelgdamas į valdomų akcijų skaičių.

Pavyzdys

Lietuvos vienetui priklauso 50 proc. Danijos vieneto A, kurio visų pajamų daugiau kaip 1/3 sudaro pasyvios veiklos pajamos, akcijų (žr. schemą). Aktyvios ekonominės veiklos Danijos įmonė nevykdo. Likusi Danijos vieneto A akcijų dalis (50 proc.) priklauso kitam Danijos vienetui B. Lietuvos vienetui taip pat priklauso 1 proc. Danijos vieneto B akcijų. Danijos vienetas A, nėra Lietuvos vieneto tiesiogiai kontroliuojamas užsienio vienetas, tačiau yra per Danijos vienetą B netiesiogiai kontroliuojamas vienetas (Lietuvos vienetas, kartu su susijusiais asmenimis, netiesiogiai valdo daugiau kaip 50 proc. Danijos vieneto A akcijų), todėl, Lietuvos vienetas, atsižvelgdamas į valdomų akcijų skaičių (1 proc.) turi apskaičiuoti ir į mokesčio bazę kaip pozityviasias pajamas įtraukti Danijoje įregistruoto vieneto A pasyvios veiklos pajamas.

Schema

9. Kontroliuojamojo užsienio vieneto Lietuvos vienetui išmokėti dividendai neapmokestinami, jeigu pajamos, kurių pagrindu šie dividendai išmokėti, buvo įtrauktos į šio Lietuvos vieneto pajamas kaip pozityviosios pajamos. Tačiau jeigu kontroliuojamojo užsienio vieneto Lietuvos vienetui išmokėti dividendai viršija pajamas, kurios buvo įtrauktos į šio Lietuvos vieneto pajamas kaip pozityviosios pajamos, išmokėtų dividendų dalis, viršijanti Lietuvos vieneto pozityviasias pajamas, apmokestinama pagal šio Įstatymo 35 straipsnį.

Komentaras

Remiantis šia PMĮ dalimi, Lietuvos vieneto iš kontroliuojamojo užsienio vieneto gaunami dividendai neapmokestinami, t. y. netaikomos PMĮ 35 str. 1 d. nuostatos, jeigu:

- pajamos, kurių pagrindu dividendai išmokėti, buvo įtrauktos į kontroliuojančiojo Lietuvos vieneto pajamas kaip pozityviosios pajamos ir
- tokių pozityviųjų pajamų suma yra lygi arba didesnė už išmokėtųjų dividendų sumą.

Jeigu į kontroliuojančio Lietuvos vieneto į pajamas įtrauktų pozityviųjų pajamų, apskaičiuotų kaip to kontroliuojamojo vieneto pajamų dalis, suma yra mažesnė, negu šio kontroliuojamojo užsienio vieneto Lietuvos vienetui išmokėtų dividendų suma, tai gautų dividendų dalis, viršijanti kontroliuojančio Lietuvos vieneto pozityviųjų pajamų sumą, apmokestinama PMĮ 35 straipsnyje nustatyta tvarka (žr. PMĮ 35 straipsnio komentarą).

Pavyzdys

Lietuvos vieneto A mokestinis laikotarpis yra kalendoriniai metai. Jo kontroliuojamojo užsienio vieneto B, įregistruoto ir pradėjusio veiklą Bahamų Sandraugoje 2025 m. sausio 1 d., mokestinis laikotarpis sutampa su kontroliuojančio Lietuvos vieneto mokestiniu laikotarpiu ir taip pat yra kalendoriniai metai. Paskutinę kontroliuojamojo subjekto B mokestinio laikotarpio dieną, t. y. 2025 m. gruodžio 31 d., Lietuvos vienetas A valdo 60 proc. užsienio subjekto B akcijų. Tuo pačiu mokestiniu laikotarpiu Lietuvos vienetas į savo pajamas kaip pozityviasias pajamas įtraukia 60 000 Eur atitinkamai apskaičiuotų kontroliuojamojo užsienio subjekto B visų pajamų.

Lietuvos vienetas A 2026 m. gruodžio 31 d. valdo 80 proc. užsienio vieneto B akcijų. 2026 metais užsienio subjektas B vienetui A išmokėjo 80 000 Eur dividendų.

Kadangi Lietuvos vienetas A, skaičiuodamas savo 2025 metų mokestinio laikotarpio pelno mokestį, į savo pajamas buvo įtraukęs 60 000 Eur apskaičiuotų pozityviųjų pajamų, tai 60 000 Eur dividendų suma, kurią vienetas A gavo iš užsienio subjekto B 2026 metais, neapmokestinama. Likusi dividendų suma (20 000 Eur = 80 000 – 60 000) turi būti apmokestinama taip, kaip tai numatyta PMI 35 straipsnyje.

10. Kai Lietuvos vienetas perleidžia savo turimą kontroliuojamojo užsienio vieneto dalį arba per nuolatinę buveinę, nurodytą šio Įstatymo 2 straipsnio 4¹ dalies 2 punkte, vykdomą veiklą ir bet kuri iš perleidimo gautų pajamų dalis anksčiau buvo įtraukta į pozityviasias pajamas, apskaičiuojant už šias pajamas mokėtino pelno mokesčio sumą, ta pajamų dalis neįtraukiama į Lietuvos vieneto pelno mokesčio bazę.

Komentaras

Ši nuostata įtvirtinta siekiant išvengti dvigubo apmokestinimo atvejų, kai perleidžiama kontroliuojamojo užsienio vieneto dalis arba per nuolatinę buveinę, kurios pajamos nepriskiriamos Lietuvos vieneto mokesčio basei pagal PMI 4 str. 1 dalį (žr. šios dalies komentarą), vykdoma veikla, nustatant, kad iš tokio perleidimo gautos pajamos (ar jų dalis), kurios anksčiau buvo įtrauktos į Lietuvos vieneto pajamas kaip pozityviosios pajamos, yra neįtraukiamos į Lietuvos vieneto pelno mokesčio bazę.

Pavyzdys

Kontroliuojantis Lietuvos vienetas, kuriam nuo 2024 m. priklauso 60 proc. tikslinėje teritorijoje įregistruoto vieneto akcijų, 2026 m. pardavė savo turimas akcijas užsienio valstybės vienetui už 45 000 Eur.

Lietuvos vienetas į savo 2025 m. mokesčio bazę kaip pozityviasias pajamas buvo įtraukęs 20 000 Eur kontroliuojamojo užsienio vieneto, kurio akcijas pardavė 2026 m., pajamų.

Kontroliuojamasis užsienio vienetas dividendų Lietuvos vienetui nemokėjo.

Lietuvos vienetas, apskaičiuodamas apmokestinamąsias akcijų pardavimo pajamas, už parduotas akcijas 2026 m. gautą 45 000 Eur pajamų sumą turi teisę sumažinti 20 000 Eur suma, kadangi šią sumą Lietuvos vienetas buvo įtraukęs į savo 2025 m. pajamas kaip pozityviasias pajamas.

11. Lietuvos vienetas turi teisę nuo pozityviųjų pajamų toje valstybėje arba zonoje, kurioje įregistruotas arba kitaip organizuotas kontroliuojamasis užsienio subjektas, sumokėto pelno mokesčio ar jam tapataus mokesčio dydžiu (jeigu tai kontroliuojamasis užsienio vienetas, proporcingai Lietuvos vieneto turimų akcijų (dalių, pajų), balsavimo teisių ar teisių į paskirstytinojo pelno dalį arba išimtinių teisių jas įsigyti skaičiui) šio Įstatymo 55 straipsnio 6 dalyje nustatyta tvarka sumažinti į biudžetą mokėtiną pagal šį Įstatymą nuo pozityviųjų pajamų apskaičiuotą pelno mokestį.

Jei toje valstybėje arba zonoje mokesčio sumokėta daugiau, negu tai numatyta tos valstybės arba zonos įstatymuose, Lietuvos vienetas turi teisę sumažinti į biudžetą mokėtiną pagal šį Įstatymą nuo pozityviųjų pajamų apskaičiuotą pelno mokestį mokesčio, kuris turėjo būti sumokėtas nuo

pozityviųjų pajamų toje valstybėje arba zonoje, kurioje įregistruotas arba kitaip organizuotas kontroliuojamasis užsienio subjektas, dydžiu.

Komentaras

1. Kontroliuojantis Lietuvos vienetas iš PMĮ nustatyta tvarka nuo pozityviųjų pajamų apskaičiuoto pelno mokesčiosumos gali atskaityti pelno mokesčio arba jam tapataus mokesčio sumą, sumokėtą užsienio valstybėje nuo toje valstybėje gautų ir/ar uždirbtų kontroliuojamojo užsienio subjekto pajamų, įtrauktų į jį kontroliuojančio Lietuvos vieneto pajamas kaip pozityviosios pajamos.

Atskaitoma užsienio valstybėje ar zonoje sumokėto mokesčio suma apskaičiuojama tokiu būdu:

1.1. remiantis šio straipsnio nuostatomis, skaičiuojamos kontroliuojamojo užsienio subjekto pozityviosios pajamos. Pritaikius PMĮ 5 straipsnyje nustatytą pelno mokesčio tarifą, skaičiuojamas pelno mokestis nuo apskaičiuotų pozityviųjų pajamų sumos (atėmus neapmokestinamąsias pajamas (remiantis PMĮ 12 straipsniu) bei atskaičius leidžiamus atskaitymus ir ribojamų dydžių leidžiamus atskaitymus, tačiau tik tuos, kurie susiję su tokių pajamų uždirbimu, t. y. atitinka PMĮ 17 straipsnyje leidžiamiems atskaitymams nustatytus reikalavimus).

1.2. skaičiuojama užsienio valstybėje ar zonoje apmokestintų pozityviųjų pajamų (apskaičiuotų remiantis šios dalies komentaro 1.1 punktu) dalis visose per atitinkamą mokestinį laikotarpį kontroliuojamojo užsienio vieneto gautose ir / ar uždirbtose ir toje užsienio valstybėje ar zonoje apmokestintose pajamose.

Remiantis apskaičiuota proporcija, skaičiuojama už atitinkamą mokestinį laikotarpį kontroliuojamojo užsienio vieneto užsienio valstybėje ar zonoje sumokėto pelno mokesčio ar jam tapataus mokesčio sumos dalis, tenkanti pozityviųjų pajamų daliai visose to vieneto pajamose;

1.3. jeigu pagal PMĮ apskaičiuota pelno mokesčio nuo pozityviųjų pajamų suma (apskaičiuota remiantis šios dalies komentaro 1.1 punktu) yra didesnė negu kontroliuojamojo subjekto užsienio valstybėje ar zonoje sumokėto mokesčio nuo tų pozityviųjų pajamų suma (apskaičiuota remiantis šios dalies komentaro 1.2 punktu), tai gali būti atskaitoma visa užsienio valstybėje ar zonoje sumokėta mokesčio nuo tų pajamų suma (t.y. apskaičiuota remiantis šios dalies komentaro 1.2 punktu);

jeigu pagal PMĮ apskaičiuota pelno mokesčio nuo pozityviųjų pajamų suma (apskaičiuota remiantis šios dalies komentaro 1.1 punktu) yra lygi arba mažesnė negu kontroliuojamojo vieneto užsienio valstybėje ar zonoje sumokėto mokesčio nuo tų pozityviųjų pajamų suma (apskaičiuota remiantis šios dalies komentaro 1.2 punktu), tai gali būti atskaitoma tik pagal PMĮ apskaičiuota pelno mokesčio nuo pozityviųjų pajamų suma (t. y. apskaičiuota remiantis šios dalies komentaro 1.1 punktu);

1.4. apskaičiuota atskaitoma užsienio valstybėje ar zonoje sumokėto mokesčio nuo pozityviųjų pajamų suma turi būti išreikšta eurai pagal Lietuvos banko skelbiamą oficialų euro ir užsienio valiutos santykį, nustatytą pajamų pripažinimo dienai (paskutinei mokestinio laikotarpio dienai).

Pavyzdys

Tarkime, kad Lietuvos vieneto A kontroliuojamam užsienio vienetai B, įregistruotam ar kitaip organizuotam Liuksemburge, pagal vietos vidaus teisės aktus taikomas 14 proc. pelno mokesčio tarifas. Paskutinę kontroliuojamojo vieneto B mokestinio laikotarpio dieną, t. y. 2026 m. gruodžio 31 d., Lietuvos vienetas A valdo 75 proc. subjekto B akcijų.

Lietuvos vieneto A mokestinio laikotarpio nuo 2026 m. sausio 1 d. iki 2026 m. gruodžio 31 d. visos pajamos (neįskaitant apskaičiuotų pozityviųjų pajamų) yra 675 000 Eur.

Kontroliuojamojo užsienio vieneto B to paties mokestinio laikotarpio (nuo 2026 m. sausio 1 d. iki 2026 m. gruodžio 31 d.) pajamos yra 400 000 Eur, iš kurių 300 000 Eur yra užsienio vieneto B 2026 metų mokestinio laikotarpio pasyviosios pajamos.

Tarkime, kad kontroliuojamasis užsienio vienetas B išpildo PMĮ 39 str. 1 d. 2 ir 3 punktuose įtvirtintas sąlygas, o PMĮ 39 str. 2 dalyje nustatyta išimtis jam netaikoma, todėl Lietuvos vienetas A turi skaičiuoti kontroliuojamojo užsienio vieneto B pozityviasias pajamas ir įtraukti jas į savo mokesčio bazę.

Kontroliuojamasis užsienio vienetas B pagal Liuksemburgo mokesčių įstatymus apskaičiavo ir sumokėjo 40 000 Eur pelno mokesčio nuo 2026 metų mokestinio laikotarpio pajamų (400 000 Eur).

Tarkime, kad šioms pajamoms uždirbti vienetas B jokių sąnaudų nepatyrė. Tada to kontroliuojamojo užsienio vieneto B pajamos, kurias kontroliuojantis Lietuvos vienetas turi traukti į savo mokesčio bazę kaip pozityviasias pajamas, yra 225 000 Eur ($300\,000 \times 75\text{ proc.}$).

Kadangi į Lietuvos vieneto A pajamas įtraukiamos kontroliuojamojo užsienio vieneto B pozityviosios pajamos visose to vieneto B 2026 metų mokestinio laikotarpio pajamose sudaro 56,25 proc. ($225\,000 \text{ Eur} / 400\,000 \text{ Eur} \times 100 \text{ proc.}$), laikoma, kad užsienio subjekto B Liuksemburge sumokėto pelno mokesčio sumos dalis, tenkanti Lietuvos vieneto A pozityviosioms pajamoms taip pat 56,25 proc., t. y. 22 500 Eur ($40\,000 \text{ Eur} \times 56,25/100$).

Kadangi pagal PMĮ apskaičiuota pelno mokesčio nuo Lietuvos vieneto A pozityviųjų pajamų suma (33 750 Eur) yra didesnė negu kontroliuojamojo vieneto B užsienio valstybėje sumokėto mokesčio nuo tų pozityviųjų pajamų suma (22 500 Eur), tai gali būti atskaitoma visa užsienio valstybėje sumokėta mokesčio nuo tų pajamų suma, t. y. 22 500 Eur.

2. Jeigu kontroliuojamasis užsienio subjektas nuo per atitinkamą mokestinį laikotarpį gautų ir / ar uždirbtų pajamų toje užsienio valstybėje arba zonoje, kurioje jis įregistruotas ar kitaip organizuotas, sumokėjo pelno mokesčio arba jam tapataus mokesčio daugiau, negu to reikalauja tos valstybės ar zonos įstatymai, tai, skaičiuojant iš kontroliuojančio Lietuvos vieneto pelno mokesčio nuo pozityviųjų pajamų atskaitomą užsienio valstybėje sumokėto mokesčio nuo tų pajamų sumą, atsižvelgiama tik į tą užsienio valstybėje sumokėto mokesčio sumos dalį, kuri turėjo būti sumokėta remiantis tos valstybės ar zonos įstatymais.

3. Lietuvos vienetas iš PMĮ nustatyta tvarka apskaičiuotos pelno mokesčio nuo pozityviųjų pajamų, įtrauktų į to vieneto pajamas, sumos gali atskaityti pelno mokesčio arba jam tapataus mokesčio sumą, sumokėtą užsienio valstybėje nuo toje valstybėje gautų ir / ar uždirbtų kontroliuojamojo subjekto pajamų, įtrauktų į jį kontroliuojančio Lietuvos vieneto pajamas kaip pozityviosios pajamos, tik tuo atveju, jeigu mokesčio administratoriui pateikia ar nurodo kontroliuojamojo užsienio subjekto: 1) pavadinimą ir buveinės adresą; 2) valdytojų sąrašą (jeigu tai kontroliuojamasis užsienio vienetas); 3) balansą bei pelno ir nuostolių ataskaitą; 4) gautų pajamų ir nuo jų apskaičiuoto ir sumokėto pelno mokesčio ar jam tapataus mokesčio sumas; 5) pozityviųjų pajamų sumą; 6) nuo pozityviųjų pajamų sumokėtų mokesčių įrodymus (žr. PMĮ 55 str. 6 dalies komentarą).

12. Lietuvos vienetas turi teisę nuo pozityviųjų pajamų Europos ekonominės erdvės valstybėje arba valstybėje, su kuria Lietuvos Respublika yra sudariusi ir taiko dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartį ir pagal kurios atitinkamą įstatymą kontroliuojamojo užsienio subjekto pajamos yra įtrauktos į tos valstybės vieneto pozityviasias pajamas ir apmokestintos pagal taisykles, analogiškas šiame straipsnyje nustatytoms taisyklėms, sumokėto pelno mokesčio ar jam tapataus mokesčio dydžiu šio Įstatymo 55 straipsnio 6 dalyje nustatyta tvarka sumažinti į biudžetą mokėtiną pagal šį Įstatymą nuo pozityviųjų pajamų apskaičiuotą pelno mokesťį.

Komentaras

1. Kontroliuojantis Lietuvos vienetas iš PMĮ nustatyta tvarka apskaičiuotos pelno mokesčio nuo pozityviųjų pajamų, įtrauktų į to vieneto pajamas, sumos gali atskaityti pelno mokesčio arba jam tapataus mokesčio sumą, sumokėtą nuo tokių pajamų Europos Ekonominės Erdvės valstybėje, arba valstybėje, su kuria sudaryta ir taikoma dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartis, jeigu toje valstybėje ir pagal tos valstybės įstatymus tokios pajamos buvo apmokestintos kaip tos užsienio valstybės subjekto pozityviosios pajamos.

Atskaitoma užsienio valstybėje ar zonoje sumokėto mokesčio suma apskaičiuojama tokiu būdu:

1.1. remiantis šio straipsnio nuostatomis, skaičiuojamos kontroliuojamojo užsienio vieneto pozityviosios pajamos. Pritaikius PMĮ 5 straipsnyje nustatytą pelno mokesčio tarifą, skaičiuojamas pelno mokestis nuo visos apskaičiuotų pozityviųjų pajamų sumos;

1.2. skaičiuojama, kiek kontroliuojamojo užsienio subjekto pozityviųjų pajamų buvo apskaičiuota kaip tą patį užsienio subjektą kontroliuojančio kito užsienio vieneto pozityviosios pajamos ir kiek pelno mokesčio nuo šių pozityviųjų pajamų yra apskaičiuota pagal tą patį užsienio subjektą kontroliuojančio kito užsienio vieneto valstybės teisės aktus;

1.3. jeigu pagal PMĮ apskaičiuota pelno mokesčio nuo pozityviųjų pajamų suma (apskaičiuota remiantis šios dalies komentaro 1.1 punktu) yra didesnė negu kito kontroliuojančio Europos Ekonominės Erdvės valstybės arba valstybės, su kuria sudaryta ir taikoma dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartis, vieneto toje užsienio valstybėje sumokėto mokesčio nuo tų pozityviųjų pajamų suma (apskaičiuota remiantis šios dalies komentaro 1.2 punktu), tai gali būti atskaitoma visa užsienio valstybėje sumokėta mokesčio nuo tų pajamų suma (t.y. apskaičiuota remiantis šios dalies komentaro 1.2 punktu);

1.4. jeigu pagal PMĮ apskaičiuota pelno mokesčio nuo pozityviųjų pajamų suma (apskaičiuota remiantis šios dalies komentaro 1.1 punktu) yra lygi arba mažesnė negu kito kontroliuojančio Europos Ekonominės Erdvės valstybės, su kuria sudaryta ir taikoma dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartis, vieneto toje užsienio valstybėje sumokėto mokesčio nuo tų pozityviųjų pajamų suma (apskaičiuota remiantis šios dalies komentaro 1.2 punktu), tai gali būti atskaitoma tik pagal PMĮ apskaičiuota pelno mokesčio nuo pozityviųjų pajamų suma (t.y. apskaičiuota remiantis šios dalies komentaro 1.1 punktu);

1.5. apskaičiuota atskaitoma užsienio valstybėje sumokėto mokesčio nuo pozityviųjų pajamų suma turi būti išreikšta eurai pagal Lietuvos banko skelbiamą oficialų euro ir užsienio valiutos santykį, nustatytą pajamų pripažinimo dienai (paskutinei mokestinio laikotarpio dienai).

2. Jeigu kontroliuojantis Lietuvos vienetas iš PMĮ nustatyta tvarka apskaičiuotos pelno mokesčio nuo pozityviųjų pajamų, įtrauktų į to vieneto pajamas, sumos atskaito:

- pelno mokesčio arba jam tapataus mokesčio sumą, sumokėtą užsienio valstybėje nuo toje valstybėje gautų ir/ar uždirbtų kontroliuojamojo užsienio subjekto pajamų, įtrauktų į jį kontroliuojančio Lietuvos vieneto pajamas kaip pozityviosios pajamos (remiantis šio straipsnio 11 dalimi) ir

- pelno mokesčio arba jam tapataus mokesčio sumą, sumokėtą nuo pajamų, įtrauktų į kontroliuojančio Lietuvos vieneto pajamas kaip pozityviosios pajamos, Europos Ekonominės Erdvės valstybėje arba valstybėje, su kuria sudaryta ir taikoma dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartis, jeigu toje valstybėje ir pagal tos valstybės įstatymus pajamos, kurios laikomos kontroliuojančio Lietuvos vieneto pozityviosiomis pajamomis, buvo apmokestintos kaip tos užsienio valstybės subjekto pozityviosios pajamos, (remiantis šia dalimi), tai

- bendra atskaitoma užsienio valstybėse sumokėtų mokesčių suma negali būti didesnė, negu Lietuvos vieneto PMĮ nustatyta tvarka apskaičiuota pelno mokesčio nuo tų pozityviųjų pajamų suma (apskaičiuota remiantis šios dalies komentaro 1.1 punktu).

Pavyzdys

Lietuvos vieneto A mokestinis laikotarpis yra kalendoriniai metai. Jo kontroliuojamųjų užsienio subjektų B ir C mokestiniai laikotarpiai sutampa su kontroliuojančio Lietuvos vieneto A mokestiniu laikotarpiu ir taip pat yra kalendoriniai metai. Paskutinę tų kontroliuojamųjų užsienio subjektų mokestinių laikotarpių dieną, t.y. 2025 m. gruodžio 31 d., Lietuvos vienetas A tiesiogiai valdo 100 proc. subjekto B, įregistruoto užsienio valstybėje, su kuria Lietuva yra sudariusi ir taiko dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartį, akcijų ir netiesiogiai (per subjektą B, kuris tiesiogiai valdo 75 proc. subjekto C akcijų) 75 proc. subjekto C, įregistruoto Bahamų Sandraugoje, akcijų.

Lietuvos vieneto A mokestinio laikotarpio nuo 2025 m. sausio 1 d. iki 2025 m. gruodžio 31 d. visos pajamos (neįskaitant apskaičiuotų pozityviųjų pajamų) yra 1 mln. Eur.

Kontroliuojamojo užsienio subjekto B to paties mokestinio laikotarpio (nuo 2025 m. sausio 1 d. iki 2025 m. gruodžio 31 d.) pajamos yra 200 000 Eur (nors užsienio vieneto pajamos yra užsienio valiuta, paprastumo ir aiškumo tikslais, pateikiame šią sumą eurai), kurios visos yra pajamos iš jo pasyviosios veiklos.

Tarkime, kad kontroliuojamojo subjekto B pajamos, atsižvelgiant į PMĮ 39 str. 1 dalį ir PMĮ 39 str. 2 dalyje numatytą išimtį, neturi būti traukiamos į Lietuvos vieneto A pajamas kaip pozityviosios pajamos.

Kontroliuojamojo užsienio vieneto C to paties mokestinio laikotarpio (nuo 2025 m. sausio 1 d. iki 2025 m. gruodžio 31 d.) pajamos yra tik pasyviosios veiklos palūkanų pajamos lygios 100 000 Eur. Kadangi kontroliuojamasis užsienio vienetas C yra registruotas tikslinėje teritorijoje, kontroliuojantis Lietuvos vienetas A visais atvejais turi skaičiuoti kontroliuojamojo užsienio vieneto C pozityviasias pajamas ir traukti jas į savo mokesčio bazę. Tarkime, kad šioms pajamoms uždirbti vienetas C jokių sąnaudų nepatyrė. Tada to kontroliuojamojo užsienio subjekto C pajamos, kurias kontroliuojantis Lietuvos vienetas turi traukti į savo mokesčio bazę kaip pozityviasias pajamas, yra 75 000 Eur ($100\,000 \times 75\text{ proc.}$).

Vadinasi, kontroliuojančio Lietuvos vieneto A mokestis nuo kontroliuojamojo užsienio vieneto C pozityviųjų pajamų, apskaičiuotas pagal PMĮ nuostatas, yra 12 000 Eur ($75\,000 \times 16\text{ proc.}$).

Tarkime, kad kontroliuojamasis užsienio vienetas C pagal Bahamų Sandraugos mokesčių įstatymus apskaičiavo ir sumokėjo 2 000 Eur pelno mokesčio nuo 2025 metų mokestinio laikotarpio pajamų (100 000 Eur). Kadangi į kontroliuojančio Lietuvos vieneto A pajamas įtraukiamos kontroliuojamojo užsienio vieneto C pozityviosios pajamos visose to vieneto C 2025 metų mokestinio laikotarpio pajamose sudaro 75 proc., laikoma, kad kontroliuojamojo vieneto C pelno užsienio valstybėse sumokėto mokesčio sumos dalis, tenkanti vieneto A pozityviosioms pajamoms taip pat 75 proc., t. y. 1 500 Eur ($2\,000 \text{ Eur} \times 75\text{ proc.}$).

Tarkime, kad pagal užsienio valstybės, kurioje įregistruotas subjektas B, įstatymus šis vienetas privalo skaičiuoti kontroliuojamojo užsienio vieneto C pozityviasias pajamas ir mokėti nuo jų mokesčius. Tarkime, kad tokios pozityviosios pajamos yra lygios 75 000 Eur (traukiamos visos pajamos, todėl $100\,000 \text{ Eur} \times 75\text{ proc.}$), o nuo jų sumokėtas mokestis yra 12 000 Eur ($75\,000 \times 16\text{ proc.}$).

Kadangi pagal PMĮ apskaičiuota pelno mokesčio nuo Lietuvos vieneto A pozityviųjų pajamų (apskaičiuotų kaip kontroliuojamojo vieneto C atitinkamo mokestinio laikotarpio pajamų dalis) suma (12 000 Eur) yra mažesnė negu kontroliuojamųjų subjektų C ir B užsienio valstybėse sumokėtų mokesčių nuo tų pozityviųjų pajamų suma ($1\,500 + 12\,000 = 13\,500 \text{ Eur}$), tai gali būti atskaitoma ne visa užsienio valstybėse sumokėtų mokesčių nuo tų pajamų suma, t. y. tik 12 000 Eur.

3. Lietuvos vienetas mokėtino pelno mokesčio sumą, apskaičiuotą nuo pozityviųjų pajamų gali atskaityti šioje dalyje nustatyta tvarka tik tuo atveju, jeigu turi tam reikalingus PMĮ 55 str. 6 dalyje nustatytus dokumentus (žr. šios dalies komentarą).